

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Andrus Ers
08-563 088 34
andrus.ers@hsv.se
YTTRANDE

2009-04-28
Reg.nr 12-2362-09

Regeringsuppdrag om företagshälsovård

Bakgrund

Enligt arbetsmiljölagen (1977: 1160) ska arbetsgivaren svara för att den företagshälsovård (FHV) som arbetsförhållandena kräver finns att tillgå.

Sedan Arbetslivsinstitutets verksamhet och ansvar för utbildningarna inom företagshälsovård upphört i april 2007, tillsatte regeringen en kommitté med uppdrag att utreda och lämna förslag beträffande det framtida huvudmannskapet och driften. Kommittén lämnade i december 2007 sitt betänkande *Ny företagshälsovård – ny kunskapsförsörjning* (SOU 2007:91). Kommittén lämnade vidare i december 2008 en slutrapport, *Årlig arbetsredogörelse och slutrapport från utredningen Framtidens FHV-utbildning* (S2007:01).

Regeringen avser att i enlighet med kommitténs förslag överföra de s. k. ”långa” FHV-utbildningarna till den reguljära högskoleutbildningen. Regeringen har uppdragit åt Högskoleverket att med utgångspunkt i de bedömningar som görs i ovanstående betänkande föreslå dimensionering samt beräkna kostnaderna för utbildningsplatser, inklusive kostnader för studiemedel.

Regeringen har vidare den 26 mars 2009 inrättat en delegation för kunskapsområdet företagshälsovård (S2009/2668/SF). Delegationen ska som en av sina uppgifter övergångsvis sköta upphandling och samordning av FHV-utbildningarna enligt kommitténs direktiv.

Högskoleverkets beräkningar

Kommitténs betänkande (SOU 2007:91) innehåller inte några närmare uppskattningar av behovet eller omfattningen av utbildningarna inom företagshälsovård. Högskoleverket har därför även utgått från det underlag som kommittén redovisat i sin slutrapport (S2007:1). Ärendet inkom till Högskoleverket den 16 april 2009. Den korta tiden för uppdragets utförande har inte tillåtit Högskoleverket att genomföra några egna bedömningar av behovet eller omfattningen av utbildningarna. Högskoleverket utgår därför från antagandet att de förhållanden för utbildningarna som kommittén angivit också ska gälla framöver. Vid beräkningen av kostnaderna för studiemedel har Högskoleverket

utgått från antagandet att studenterna kommer att söka dem i sedvanlig omfattning som för annan högskoleutbildning.

Enligt regeringssuppdraget ska Högskoleverket analysera behovet av magister- och masterutbildningar. De utbildningar som kommittén föreslår ska ingå i högskolans reguljära utbildning har enligt kommitténs redovisning än så länge omfattat studier motsvarande högst 60 högskolepoäng, vilket motsvarar magisterexamen. Högskoleverket gör därför inte någon beräkning för utbildningar motsvarande masterexamen om 120 högskolepoäng. Eftersom en ny möjlighet till specialiseringstjänstgöring i arbets- och miljömedicin har införts för läkare har Högskoleverket inte heller gjort några beräkningar avseende utbildning för företagsläkare.

Kommittén har redovisat två nivåer för utbildningsbehovet fram till och med 2011 för de kategorier/professioner som är aktuella för högskoleutbildning: en nivå för en utökad roll och en nivå för en oförändrad roll. Kommittén har inte närmare preciserat vilka år redovisningen omfattar. Högskoleverket gör antagandet att den omfattar tre år, 2009 – 2011. Högskoleverket har inte någon uppfattning om vilken roll företagshälsovården kommer att få, utan lämnar underlag för två scenarier.

Det årliga utbildningsbehovet är i enlighet med kommitténs redovisning 205 helårsstudenter (HST) vid en oförändrad roll. Vid en utökad roll är antalet 222 helårsstudenter. Högskoleverket har i beräkningarna inkluderat kostnaderna för studiemedel.

De totala kostnaderna för magisterutbildningar dimensionerade enligt kommitténs olika scenarier, och med de förhållanden för utbildningarna kommittén angivit, är 36,6 miljoner kronor vid en oförändrad roll och 38,2 miljoner kronor vid en utökad roll. Den närmare beräknade dimensioneringen och kostnaderna per kategori/profession framgår av tabellen nedan.

	Utbildnings- behov, HST per år, oförändrad roll	Utbildnings- behov, HST per år, utökad roll	Kostnad i miljoner kr, inkl studiemedel, per år oförändrad roll	Kostnad i miljoner kr, inkl studiemedel, per år utökad roll
Arbetsmiljöingenjörer	15	17	2,8	3,2
Beteendevetare	30	30	7,4	7,4
Företagssköterskor	117	125	18,1	19,4
Företagssjukgymnaster/Ergonom	43	50	8,2	8,2
Totalt	205	222	36,6	38,2

Högskoleverket har också gjort en alternativ beräkning med utgångspunkt i den genomsnittliga ersättning lärosätena avräknar för sjuksköterskeutbildning inom takbelopp inklusive studiemedel. Modellen utgår till skillnad från det första sättet att räkna från en ersättningsnivå inom ramen för ordinarie högskoleutbildning, snarare än ersättningsnivåer för befintliga uppdragsutbildningar. Denna beräkning kan vidare ses som ett exempel på en beräkningsmodell för så kallad interprofessionell eller tvärprofessionell utbildning. Tillämpad på ett utbildningsutbud dimensionerat enligt kommitténs scenarier vid en oförändrad roll uppgår de totala kostnaderna i så fall till 27,9 miljoner kronor. För en dimensionering enligt en utökad roll uppgår de vid en sådan beräkning till 30,1 miljoner kronor.

Det bör särskilt uppmärksammas att utbildningsuppdrag av denna karaktär, där det ställs särskilda krav på att erbjuda utbildning av en viss omfattning och ett visst innehåll, inte kan rymmas och avräknas inom ordinarie takbelopp. Utbildningsuppdraget bör därför lämnas som ett särskilt åtagande med särskild ersättning vid sidan av takbeloppet. Givet att kravet att tillhandahålla utbildningar i företagshälsovård görs obligatoriskt för utvalda lärosäten måste dessa ersättas oavsett studenttillströmning.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Anders Flodström efter föredragning av utredaren Andrus Ers i närvaro av planeringssekreteraren Carolina Johansson och informationschefen Eva Ferndahl. Biträdande avdelningschef Carin Callerholm har deltagit i ärendets beredning.

Anders Flodström

Andrus Ers

Kopia till:

Delegationen för kunskapsområdet företagshälsovård (S2009/2668/SF)

Socialstyrelsen

Uppsala universitet

Lunds universitet

Göteborgs universitet

Stockholms universitet

Umeå universitet

Linköpings universitet

Karolinska institutet

Kungl. Tekniska högskolan
Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Växjö universitet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Blekinge tekniska högskola
Danshögskolan
Dramatiska institutet
Försvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan på Gotland
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Kalmar
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mälardalens högskola
Operahögskolan i Stockholm
Södertörns högskola
Teaterhögskolan i Stockholm
Chalmers tekniska högskola AB
Stiftelsen Högskolan i Jönköping
Ersta Sköndal Högskola AB
Röda Korsets högskola
Sophiahemmet Högskola
Sveriges förenade studentkårer
Sveriges universitetslärarförbund